

Leptospiroze

Publicēts: 12.04.2021.

Leptospiroze ir bakteriālas izcelsmes dabas perēkļu infekcija. Uzņēmīgi ir visi siltasiņu dzīvnieki, arī jūras zīdītāji un cilvēks. Biežāk slimo cūkas, liellopi, zirgi un suņi, bet kaķiem saslimšana ir sastopama reti. Jaundzīvniekus slimība skar biežāk un smagākā formā.

Saslimšanu izraisa patogēnās *Leptospira* ģints, *Leptospira interrogans* sugas baktērijas. Baktērijas ir jutīgas pret izžūšanu, paaugstinātu temperatūru ($\geq 50^{\circ}\text{C}$) un skābu vidi. *Leptospiras* iet bojā iedarbojoties ar formaldehīdu, 70% etanolu, vai vienkāršu pasterizāciju.

Leptospiras ārējā vidē izdalās ar inficētu dzīvnieku urīnu. Urīnam nokļūstot augsnē, ūdenī, baktērijas tur var saglabāties nedēļām, pat mēnešiem ilgi.

Dzīvnieki inficējas tieša kontakta ceļā (caur ādu, gļotādām) caur slima dzīvnieka urīnu vai piesārņotu ūdeni, vai retāk, uzņemot ar barību augsnes daļiņas vai dzerot tādu ūdeni, kas ir piesārņots ar *Leptospira* baktērijām.

Slimības inkubācijas periods (no baktērijas uzņemšanas brīža līdz pirmo slimības pazīmju parādīšanās brīdim) vidēji ilgst no 1-7 dienām.

Kopumā slimība raksturojas ar drudzi, dzīvnieku pasivitāti, sāpēm vēdera dobumā, ko rada aknu un nieru bojājumi, dzelti un reproduktīvas dabas traucējumiem, grūsnēm dzīvniekiem bieži novēro abortus. Dzīvnieki parasti mirst slimības akūtā fāzē vai jau hroniskos gadījumos no nieru funkciju traucējumiem un nieru mazspējas.

Liellopiem novēro izslaukuma samazināšanos un ginekoloģiskas dabas saslimšanas pazīmes, tomēr no liellopiem visvairāk leptospiroze skar teļus, kuriem novēro drudzi, nomākumu, izteiktu caureju un acu gļotādas iekaisumus. Teļi parasti nobeidzas 3-5 dienu laikā, bet izdzīvojušie vārguļo.

Aitām, kazām saslimšanas klīniskā aina līdzīga kāda tā ir liellopiem, taču aitas ar leptospirozi slimo ievērojami retāk.

Zirgiem bieži jutīgas ir acis- acu gļotāda ir sārta, pietūkusi, zirgi bieži mirkšķina acis, tās stipri asaro.

Cūkām saslimšana ar leptospirozi tipiski izpaužas kā reprodukcijas traucējumi, t.i. grūsnās sivēnmātes abortējas, dzimst nedzīvi sivēni vai novēro augļa krolības, nereti atzīmē neauglību. Turklāt cūkām ir izteikts drudzis, dzelte un laktējošām sivēnmātēm ir piena zudums.

Suņiem novēro drudzi vemšanu, sāpes vēderā, diareju, dzīvnieki ir nomākti, atsakās no ēdiena, kā rezultātā novājē, tiem ir apgrūtinātas kustības muskuļu sāpju dēļ.

Slimību diagnosticē kompleksi, vadoties pēc klīniskajām pazīmēm un apstiprina ar laboratorisko testu palīdzību.

Teorētiski leptospiroze ir ārstējama ar antibakteriālajiem līdzekļiem un ārstēšanas efektivitāte ir atkarīga no baktērijas serotipa.

Ārstēšana parasti ir dārga, jo klāt zāļu izmaksām ir jāpieskaita arī produkcijas brāķēšana, ko nedrīkst lietot ne cilvēku, ne dzīvnieku uzturā, ja antibakteriālos līdzekļus lieto produktīviem dzīvniekiem.

Teorētiski ir iespējama arī dzīvnieku savlaicīga vakcinēšana pret leptospirozi, taču vakcinācija pasargā dzīvniekus no saslimšanas, bet ne no inficēšanās, jo vakcīna ir ļoti specifiska konkrētiem serovariantiem.

Lai pasargātu dzīvniekus no inficēšanās ar leptospirozi, PVD iesaka veikt regulārus deratizācijas pasākumus dzīvnieku novietnēs un to tuvumā, nepieļaujot lauksaimniecības dzīvnieku un mīļdzīvnieku kontaktu ar savvaļas grauzējiem (žurkām un pelēm), kas ir leptospirozes rezervuāri dabā.

Ir jānodrošina atbilstoši dzīvnieku turēšanas un kopšanas apstākļi un nepieļaut dzīvnieku piekļuvi un dzirdināšanu no atklātām dabiskām ūdenstvertnēm. Pēc iespējas norobežot mājlopus no savvaļas dzīvniekiem, kas var būt potenciāli leptospirozes nēsātāji, nepieļaut to brīvu piekļuvi iekoptām ganībām, aplokiem vai novietnes teritorijai.

Ja ir aizdomas, ka dzīvnieks ir slims ar leptospirozi, tad nekavējoties ir jāsazinās ar veterinārārstu, kas veiks nepieciešamos izmeklējumus slimības pierādīšanai un sniegs pirmo palīdzību cietušajiem dzīvniekiem, kā arī noteiks nepieciešamos slimību ierobežojošos pasākumus.

Visiem ar slimiem dzīvniekiem kontaktā bijušiem un esošiem cilvēkiem ir jāievēro stingra personīgā higiēna – regulāri mazgājot rokas.

<https://www.pvd.gov.lv/lv/leptospiroze>